

Smernica pre uznávanie chovov hydiny v pôsobnosti Slovenského zväzu chovateľov

Slovenský zväz chovateľov, ako Uznaná chovateľská organizácia na základe poverenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, vydáva v súlade so Zákonom 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat v znení neskorších predpisov túto Smernicu pre uznávanie chovov hydiny.

CHOV HYDINY

Hydina je v zmysle zákona zaradená medzi hospodárske zvieratá, preto sa jej chov, šľachtenie a plemenitba riadia vždy platným zákonom o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat v znení neskorších predpisov a touto smernicou.

I. Rozdelenie kontrolovaných chovov

1/ Rozmnožovacie chovy „A“: vykonávajú kontrolu úžitkovosti u úžitkových plemien hydiny. Prezентujú výsledky svojej chovateľskej práce na výstavách usporiadaných SZCH. Produkujú násadové vajcia čistokrvnej hydiny za účelom rozšírenia populácie čistokrvných plemien hydiny.

2/ Plemenné chovy „B“: vykonávajú kontrolu úžitkovosti u úžitkových plemien hydiny. Prezентujú výsledky svojej chovateľskej práce na výstavách usporiadaných SZCH. Môžu liahnúť čistokrvné mláďatá z vlastného chovu. Produkujú násadové vajcia, plemenníkov a plemennice pre ďalšie chovy.

3/ Kmeňové chovy „C“: vykonávajú individuálnu kontrolu úžitkovosti u plemenníc. sledujú dedičnosť úžitkovosti, vonkajších znakov a vlastností hydiny. Zabezpečujú činnosti popísané v plemenných chovoch. Produkujú plemenníky pre ďalšie zušľachťovanie hydiny, pre potreby plemenných a rozmnožovacích chovov. Odporúčajú sa dva krdle.

4/ Novošľachtene chovy „D“: zameriavajú sa na vyšľachtenie nového plemena alebo farebného rázu hydiny. Zriaďujú sa na žiadosť šľachtiteľa. Podmienky ich zriadenia a následne celý uznávací proces riadi Centrálna uznávacia komisia.

II. Plemenitba hydiny

A/ Spôsob plemenitby

V kontrolovaných chovoch hydiny možno použiť dva spôsoby plemenitby - párenie alebo insemináciu. Na oba spôsoby plemenitby možno požiť iba plemenníkov alebo ejakulát, v súlade s touto smernicou, v zmysle platného zákona o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat.

B/ Metódy plemenitby

Na produkciu násadových vajec v kontrolovaných chovoch hydiny možno použiť iba nepříbuzenskú, čistokrvnou plemenitbou.

Príbuzenskú plemenitbu môžu vykonávať len kmeňové alebo plemenné chovy v mimoriadnych a odôvodnených prípadoch, so schválením centrálnej uznávacej komisie.

Plemenotvorné kríženie môžu vykonávať len chovy, osobitne uznané pre tvorbu nového plemena, prípadne farebného rázu, schválené ÚOK pre chov hydiny.

III. Označovanie hydiny

Hydina sa označuje na pravom beháku registračnou obrúčkou podľa veľkosti stanovenej pre jednotlivé plemená hydiny, na náklady chovateľa. V uznaných kmeňových chovoch sa hydina označuje krídelnými značkami na krídle ihneď po vyliahnutí. Číslo obrúčky musí byť vždy čitateľné pri natiahnutí nohy smerom od chovateľa /pri chôdzi čitateľné zhora/.

IV. Podmienky pre uznávanie kontrolovaných chovov

1/ Uznávacie komisie

a/ Centrálna uznávacia komisia je zložená z členov ÚOK pre chov hydiny SZCH.

- predsedom je, predseda zboru posudzovateľov
- uznáva a ruší kmeňové chovy
- deleguje hodnotiteľa ktorý vykonáva výber plemenníc do kmeňových chovov
- rozhoduje o námietkach podaných proti rozhodnutiu oblastných uznávacích komisií
- vykonáva kontrolu dodržiavania týchto Smerníc v chovoch
- menuje predsedu oblastnej uznávacej komisie

b/ Oblastná uznávacia komisia

- oblastnú uznávaciu komisiu riadi predseda komisie, ktorého menuje Centrálna uznávacia komisia.
- skladá sa z hodnotiteľa hydiny ktorého menuje predseda Oblastnej uznávacej komisie a minimálne jedného člena /zástupcu príslušnej chovateľskej jednotky/.
- uznáva a ruší plemenné (B) a rozmnožovacie (A) chovy.
- vykonáva výber plemenníc do kontrolovaných chovov A, B stupňa, potvrdzuje výber plemenníkov bodovým hodnotením uvedeným na oceňovacom lístku a preukázaním pôvodu plemenníka.
- vykonáva kontrolu dodržiavania týchto smerníc v chovoch.

2/ Hodnotenie hydiny

- hodnotenie exteriéru hydiny pri uznávaní plemenných a kmeňových chovov sa vykonáva 100 bodovým systémom.
- hodnotenie exteriéru hydiny pri uznávaní rozmnožovacích chovoch u plemenníc sa vykonáva tak, že sa uvedie či plemennica je vhodná alebo nevhodná do chovu. Plemenník sa hodnotí 100 bodovým systémom.
- hodnotenie úžitkovosti plemenníc sa vykonáva podľa výsledkov kontroly úžitkovosti, len pri kmeňových chovoch.

3/ Výber plemenníkov a plemenníc

- výber plemenníkov pre kontrolované chovy sa vykonáva pri uznávacom konaní. Plemenníky musia dosiahnuť za hodnotenie exteriéru najmenej 93 bodov /VD/. Výnimku môže povoliť Oblastná uznávacia komisia pri importovaných jedincoch alebo málo chovaných plemenách.
- výber plemenníc do kmeňových a plemenných chovov vykonáva uznávacia komisia bodovým hodnotením, pričom hodnotí každú plemennicu zvlášť. Plemennice musia dosiahnuť zaradenie minimálne 92 bodov /DB/.
- výber plemenníc do rozmnožovacieho „A“ chovu zabezpečujú členovia oblastnej uznávacej komisie vykonaním pozitívneho výberu plemenníc vhodných pre ďalší chov. /označovať skratkou VH/
- Odporúčaný minimálny pomer pohlaví:

Kury	1:10
Kury okrasné a športového zamerania	1:6
Morky	1:3

Husi	2:2
Kačice	1:3
Perličky	1:4
Prepelice	1:3

Uvedené minimálne pomery pohlavia sú odporúčane pre rozmnožovacie chovy, pre plemenné a kmeňové chovy sú povinné. Výnimku môže udeliť Centrálna uznávacia komisia. Výnimku majú aj zvieratá žijúce monogamne v takomto prípade musia byť dva kmene.

4/ Pôvod hydiny

- Plemenníky z kmeňových chovov musia mať vystavený rodokmeň.
- Plemenníky z rozmnožovacích a plemenných chovov musia mať vystavený preukaz o pôvode.
- Osvedčenie o identite, pôvode a príslušnosti v zmysle zákona 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat je doklad sprevádzajúci čistokrvné plemenné zvieratá alebo násadové vajcia, vystavený združením chovateľov, šľachtiteľskou organizáciou, uznanou chovateľskou organizáciou alebo poverenou plemenárskou organizáciou.

5/ Kontrola úžitkovosti v produkcii vajec

- Kontrola úžitkovosti znášky sa vykonáva len u plemien hydiny zaradených do kmeňových chovov, so zameraním na úžitkovosť. Vykonáva sa individuálne pomocou kontrolných hniezd, s presnou registráciou čísla matky na tupom konci vajca.
- U plemien zameraných na mäsovú produkciu sa vykonáva váženie odchovaného materiálu vo veku 14 týždňov.
- Zároveň sa vykonáva: individuálne rodokmeňové liahnutie a registrácia potomstva rodokmeňovými krídelnými značkami s presnou registráciou. Kontrola úžitkovosti v kmeňových „C“ chovoch, v ktorých sa odporúčajú dva krdle, je povinná a vykonáva sa počas celého roku, zároveň sa sleduje dedičnosť úžitkovosti, vonkajších znakov a vlastností hydiny. Kontrolu úžitkovosti v uvedenom rozsahu je povinný zaistiť majiteľ príslušného uznaného chovu.

6/ Kontrola dedičnosti

Vykonáva sa na základe poverenia ÚOK SZCH pre chov hydiny. Kontrolu dedičnosti v zmysle pokynu ÚOK SZCH pre chov hydiny vykonáva chovateľ príslušného kontrolovaného chovu.

V. Uznávanie chovov

1, Kritéria pre zaradenie do chovov

- majiteľom kontrolovaného chovu sa môže stať každý člen SZCH, ktorý si podá „Žiadosť o uznanie chovu“ / tlačivo č.1 / prostredníctvom ktorejkoľvek organizačnej zložky SZCH do 1.10. kalendárneho roku. Príslušná organizačná zložka SZCH postúpi zosumarizované žiadosti predsedovi Oblastnej uznávacej komisie.
- pre zaradenie do uznávacieho konania rozmnožovacieho chovu odporúča sa chovateľovi poznať exteriér uznávaného plemena a byť držiteľom popisu jeho štandardu v slovenskom jazyku.
- pre uznanie plemenného chovu je potrebné byť držiteľom rozmnožovacieho chovu minimálne dva roky
- pre uznanie kmeňového chovu je potrebné byť držiteľom plemenného chovu minimálne dva roky
- plemenný alebo kmeňový chov môže byť uznaný iba v prípade, že chovateľ v roku podania žiadosti o uznávacie konanie vystavil na celoštátnej výstave zvierat, kolekciu uznávaného plemena pokiaľ sa táto v danom roku uskutočnila, v prípade že nevystaví kolekciu uznávaného plemena na Celoštátnej výstave bude mu uznaný iba A – rozmnožovací chov. Výnimku môže udeliť iba centrálna uznávacia komisia.
- z uznávacieho konania sa vyhotoví protokol v písomnej alebo elektronickej forme, vždy na predpísanom tlačive.

2, Bodové kritéria pre uznanie chovov

Maximálny počet bodov:

- a) za štandard plemena 40 bodov
- b) za úžitkovosť 5 bodov
- c) za účasť na výstavách 25 bodov; 30 bodov u plemien kde sa nesleduje úžitkovosť
- d) za chovateľské prostredie 20 bodov
- e) za ošetrovanie hydiny a hygienu chovu 10 bodov

Minimálny počet bodov pre uznanie chovu:

- a) rozmnožovací chov 75 bodov
- b) plemenný chov 85 bodov
- c) kmeňový chov 90 bodov

Hodnotenie štandardu:

- v kmeňových a plemenných chovoch

súčet bodov všetkých zaradených kusov hydiny vydáme počtom kusov hydiny a vynásobíme koeficientom 0,4

Príklad:

$940:10 = 94 \times 0,4 = 37,6$ - za štandard získava chov 37,6 bodov.

- v rozmnožovacích chovoch

bodová hodnota kohúta x koeficient 0,4

Hodnotenie úžitkovosti:

Základným kritériom pre hodnotenie úžitkovosti je znáška plemena uvádzaná v štandarde daného plemena. Kontrola znášky sa vykonáva iba u plemien zameraných na úžitkovosť.

100% znáška 5 bodov

90% znáška 4 body

80% znáška 3 body

70% znáška 2 body

60% znáška 1 bod

Hodnotenie výstav:

Za každú vystavenú kolekciu na výstave nižšieho typu (daného plemena a farebného rázu) 10 bodov. Za vystavenú kolekciu daného plemena na celoštátnej, špeciálnej alebo medzinárodnej výstave sa priznáva plný počet bodov. 25 bodov u plemien kde sa sleduje úžitkovosť alebo 30 bodov u plemien kde sa úžitkovosť nesleduje.

Dokladom o účasti na výstave je originál alebo fotokópia aspoň jedného oceňovacieho lístku a katalóg z príslušnej výstavy.

VI . Hodnotenie chovateľského prostredia

Komisia hodnotí : veľkosť kurína, s prihliadnutím na počet jedincov, možnosť jeho zateplenia, možnosť regulácie svetelného režimu, vzdušnosť, kvalitu vybavenia kurína / bidlá, hniezda, krmidlá, napájačky, trusné dosky /, veľkosť a stav výbehov, celkový dojem chovateľského zariadenia. Držitelia kmeňového chovu musia mať kurín vybavený kontrolnými hniezdami.

VII. Ošetrovanie zvierat a hygiena chovu

Komisia hodnotí dodržiavanie zoo veterinárnych opatrení, zdravotný stav a kondíciu zvierat ako aj celkovú hygienu a čistotu, nielen chovateľských zariadení ale aj samotných zvierat. Dôraz kladie na celkovú čistotu a zároveň sleduje potenciónný výskyt ektoparazitov, prípadne hlodavcov;

Majiteľ kontrolovaného chovu môže chovať a byť držiteľom kontrolovaného chovu aj u viacerých druhov a plemien hydiny, pokiaľ má zabezpečené navzájom oddelené chovateľské zariadenie v období rozmnožovania.

Majiteľ chovu je povinný dodržiavať tieto smernice, včas a správne vyplniť všetky požadované tlačivá. Rovnako musí rešpektovať odporúčania uznávacej komisie.

VIII. Kontrolná činnosť

Kontrolná činnosť je zameraná na dodržiavanie tejto smernice a opatrení vyplývajúcich z uznávacieho konania.

Kontrolu chovu môže vykonávať: poverení členovia centrálnej uznávacej komisie, predseda oblastnej uznávacej komisie, príslušné ZO, OV, chovateľské kluby, veterinárny lekár, pracovníci Slovenskej plemenárskej inšpekcie v zmysle platných predpisov.

Liahnutie hydiny sa vykonáva v zmysle zákona 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat v znení neskorších predpisov v súlade s platnou legislatívou a vykonávacími predpismi.

Prílohy: 1. Žiadosť o uznanie kontrolovaného chovu hydiny.
2. Protokol o uznaní kontrolovaného chovu hydiny.
3. Preukaz o pôvode hydiny
4. Rodokmeň
5. Výkaz o znáške
6. Záznam o individuálnej znáške

Smernica pre uznávanie chovov hydiny, bola schválená ÚOK SZCH pre chov hydiny, dňa: 5.5.2024 účinnosť nadobúda dňom schválenia.

Predseda ÚOK hydiny:
Jozef Špaňúr v.r.

Predseda zboru posudzovateľov hydiny:
Ing. Štefan Henžel v.r.